

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TEKİRDAĞ OTOPARK ULAŞIM NAK. İMAR PLAN. İNŞ. VE TAAH. SAN. TİC. A. Ő. (TEKPARK A. Ő.)

2022 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM BULGULARI	8

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu.....	2
Tablo 2: İştirakler Tablosu.....	2

KISALTMALAR

COSO	Committee of Sponsorig Organisation of Treadway Commission
TEKULAŞ	Tekirdağ Otopark Ulaşım Nakliye İmar Pln.İnş.ve Taah. Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
OTTS	Otomatik Taşıt Tanıma Sistemi
UKOME	Ulaşım Koordinasyon Merkezi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Şüpheli Ticari Alacaklar İçin Karşılık Ayrılmaması
2. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Basın Kimlik Kartına Sahip Olmayan Basın Mensuplarının Toplu Ulaşım Hizmetlerinden Ücretsiz Faydalandırılması
2. Şirket Bütçesinin Hazırlanmaması
3. Şirketin Mali Durumunun Sürdürülebilir Olmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Tekirdağ Otopark Ulaşım Nakliye İmar Plan ve Taahhüt Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (TEKULAŞ), Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından, Türk Ticaret Kanunu'nun 180'inci ve 193'üncü maddelerine göre tür değiştirmesi suretiyle anonim şirketlerin 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ani surette kurulmaları hakkındaki hükümlerine göre kurulmuş 04.02.2015 tarihinde Ticaret Siciline tescil ettirilerek Ana Sözleşmesi 11.02.2015 tarih, 8756 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayımlanmıştır. Şirket hali hazırda 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 26'ncı maddesi ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre faaliyetlerini sürdürmektedir.

TEKULAŞ'ın faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup, toplu ulaşım ve otopark işletmeciliği olmak üzere iki alanda faaliyet göstermektedir.

Şirket, yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin yapılması için Türkiye sınırları içinde taşınmaz tasarruf ve bunların üzerinde aynı hak tesis edebileceği gibi bunları alıp satabilir, kira ile işletebilir veya kiraya verebilir.

TEKULAS, kamu ve özel hukukuna tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini temel olarak Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi ve Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca şirket gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

TEKULAŞ, 29.06.1956 tarihinde kabul edilen ve 09.07.1956 tarih, 9353 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre kurulmuş, hali hazırda 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri doğrultusunda faaliyet gösteren bir anonim şirkettir. Yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine ancak gerçek kişiler seçilebilir. Pay sahibi olan bir tüzel kişi yönetim kurulu üyesi olamaz. Ancak, tüzel kişinin temsilcisi olan gerçek kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile

yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörölmüş zaruri bir organdır.

Şirketin Yönetim Kurulu üyeleri, 2021 yılı faaliyetlerine ilişkin yapılan 26.01.2023 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısında alınan kararla seçilmişlerdir. Buna göre Şirketin yönetim organı olan yönetim kurulu bir başkan ve 4 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu Başkanı Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanıdır.

Şirkette Genel Müdür dışında üst düzey yönetici bulunmamaktadır. Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2022 tarihi itibariyle 388 kişidir. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

1.3. Mali Yapı

TEKULAŞ'ın nominal sermaye tutarı 147.400.000,00 Türk Lirası olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi, Şirketin %100 oranındaki hissesine sahiptir. Şirketin 31.12.2022 tarihi itibariyle sermaye ve hisse yapısı aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Tablosu

Pay Sahibinin Unvanı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	147.400.000,00	100

TEKULAŞ'ın aşağıdaki tabloda yer alan iştirakleri bulunmaktadır.

Tablo 2: İştirakler Tablosu

İştirakin Unvanı	Sermaye Payı Tutarı (TL)	Sermaye Payı Oranı %
1- TEKİR AĞAÇ PEYZAJ PARK BAHÇE TUR.VE ORG.SAN.TİC.AŞ	2.650.000,00	100

Şirketin amacı; toplu taşımaya ilişkin stratejik kararlar almak ve yönetim Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi'nde kalmak koşuluyla, her türlü şehir içi kara ulaşımı ve taşımacılığı hizmetlerini yapmak, yaptırmak, işletmek ve işletmektir.

Bu nedenle Şirketin 2022 yılı itibariyle ana gelirleri; toplu ulaşım otobüs (kendi halk otobüsleri) ve otoparklar işletmeciliğinden elde edilen gelirlerdir.

Şirketin bilanço büyüklüğü 87.233.255,08 TL'dir. Şirket 2020 yılında 26.993.119,59 TL, 2021 yılında 35.410.755,66 TL, 2022 yılında 78.732.080,59 TL zarar etmiştir. 2021 yılında zararın artmasında pandemi etkili olmuştur. 2022 yılında da pandeminin etkileri devam etmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Maliye ve Gümrük Bakanlığı (Hazine ve Maliye Bakanlığı) tarafından (1) Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihli ve 21447 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi, (1) Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

2021 yılı aktif toplamı 6.283.900,00 TL'yi veya net satışları toplamı 12.567.300,00 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2022 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenmektedir.

Bu kapsamda Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır.

1.4.2 Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki düzenlemelere, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir.

Kanun'un 514'üncü maddesinde, yönetim kurulunun; geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlayarak genel kurula sunacağı belirtilmiş, 515'inci maddesinde, anonim şirket finansal tablolarının, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve

yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılacağı, hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un 516'ncı maddesinde, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunun, şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtacağı ve bu raporda finansal durumun, finansal tablolara göre değerlendirileceği, belirtilmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, 2014 yılında Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) uygulama kapsamını bağımsız denetim kapsamından ayırıştırarak, Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) uygulama kapsamını, genel olarak kamu yararını ilgilendiren kuruluşlarla sınırlandırmıştır. Bunun yanı sıra, bu kuruluşların dışında kalan işletmelerin de isteğe bağlı olarak TFRS uygulamalarına izin verilmiştir. TEKULAS, bağımsız denetime tabi olup TFRS'de öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler Kamu İdaresi

Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Yevmiye defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır. Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen

denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi söz konusu hedeflerin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

COSO (Committee of Sponsored Organisation of Treadway Commission) modeli, iç kontrol sistemini birbiriyle ilgili 5 bileşenden oluşan bir sistem olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda şirketlerde iç kontrol sistemi;

- a) Kontrol çevresini,
- b) İşletmenin risk değerlendirme sürecini,
- c) Finansal raporlama ve iletişim ile ilgili faaliyet süreçlerini de içeren bilgi sistemlerini,
- ç) Kontrol işlemlerini ve
- d) Kontrollerin gözetimini, içerir.

İç kontrol sisteminin tasarımının değerlendirilmesi, iç kontrolün önemli yanlışlıkları önleme, ortaya çıkarma ve düzeltme kapasitesine sahip olup olmadığını belirlemeye yöneliktir.

Şirketlerde kontrol ortamı, işletmenin yönetim fonksiyonu ile iç kontrol sistemi ve bunun önemine ilişkin işletme yönetiminin ve yönetimden sorumlu kişilerin tutum, davranış ve

anlayışlarını kapsar. Kontrol ortamı, işletme çalışanlarının iç kontrol sistemiyle ilgili düşüncelerini etkileyerek, iç kontrol sisteminin etkin, disiplinli bir yapıda oluşmasını sağlar.

Şirketin kontrol ortamının tasarımı değerlendirilmiştir ve bunların işletmenin iş akışı ile ilişkileri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda, ahlaki ve dürüstlükle ilgili değerlerin uygulanması ve iletişiminden organizasyon yapısına, yetki ve sorumluluk dağılımından insan kaynakları ile ilgili politika ve uygulamalara kadar pek çok husus değerlendirilmiştir.

Şirketlerin finansal raporlama ile ilgili iş süreçlerini ve iletişimi kapsayan bilgi sistemi işletmenin varlık, yükümlülük ve öz sermayesinin doğruluğunu sağlamak üzere, faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, sınıflandırılması ve raporlanmasına ilişkin muhasebe sistemini kapsar. Şirketin finansal tablolarının hazırlanması; uygun finansal raporlama yapısı ile işletmenin faaliyet ve işlemlerinin izlenmesi, kaydedilmesi, analiz edilmesi, özetlenmesi ve doğru bir şekilde finansal tablolara yansıtılması süreçlerini içerir. Bu açılarından bilişim sistemi değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetleri, şirketlerin amaçlarına ulaşmasını engelleyebilecek risklerin ortaya çıkarılması ve gerekli önlemlerin alınması gibi, işletme yönetiminin talimatlarının uygulanmasını sağlayan usul ve esaslardır. Bu kapsamda; yetkilendirmeler, performansın gözden geçirilmesi, bilgi işleme süreçleri, fiziksel kontroller ve görevlerin ayrılması gibi açılardan kontrol faaliyetleri değerlendirilmiştir.

Ayrıca, bilişim sistemlerine ilişkin kontroller, veri merkezi ve ağ işlemleri, sistem yazılımının edinimi, değişimi ve bakımı, erişim güvenliği ve uygulama sistemi edinimi, geliştirilmesi ve bakımı vb. yönlerden değerlendirilmiştir.

Şirketlerde kontrol faaliyetlerinin gözetimi, kontrollerin tasarım ve işleyişinin zamanında değerlendirilmesi ve şartlara bağlı olarak değişiklikler için önemli düzeltici önlemlerin alınmasını da içeren, iç kontrol sisteminin etkinliğini değerlendiren bir süreçtir.

Şirket tarafından kurulmuş iç denetim birimi bulunmaktadır. Şirket bağımsız denetime tabi olması sebebiyle her yıl denetlenmekte olup bir nevi iç kontrol süreci bu denetimlerce yerine getirilmektedir.

Şirketin geçmiş yıl faaliyet gelirleri ile harcamalarını takip etmek, kar-zarar durumunu ortaya koyabilmek adına mevzuat gereği hazırlanması gereken finansal tablolarının Ocak/2023 tarihinde yapılan Genel Kurula sunulduğu görülmüştür.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Tekirdağ Otopark Ulaşım Nak. İmar Plan. İnş. ve Taah. San. Tic. Anonim Şirketi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şüpheli Ticari Alacaklar İçin Karşılık Ayrılmaması

Şirket tarafından şüpheli hale gelen bazı ticari alacaklar için karşılık ayrılmadığı tespit edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun “Şüpheli alacaklar” başlıklı 323’üncü maddesinde;

“Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;

1. Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;

2. Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar; Şüpheli alacak sayılır. Yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir. (...)”

hükmü yer almaktadır.

26.12.1992 tarih ve 21447 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği’nin “Tekdüzen Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” başlıklı ekinde 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabının; ödeme süresi geçmiş bu

nedenle vadesi bir kaç defa uzatılmış veya protesto edilmiş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına aktarılmış senetli ve senetsiz alacakları kapsayacağı belirtilmiştir. Buna göre tahsili şüpheli hale gelmiş olan alacaklar ilgili hesapların alacağı karşılığında bu hesaba borç yazılarak bu durumdaki alacaklar normal alacaklardan çıkarılır. Alacağın tahsili veya tahsil edilemeyeceğinin kesinleşmesi durumunda bu hesaba alacak kaydedilir.

Yine ilgili açıklamada 129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabının; şüpheli ticari alacaklar için ayrılan karşılıkları kapsayacağı belirtilmiş ve devamında hesabın işleyişine yer verilerek; hesaplanan karşılık tutarının 129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabına alacak, 654 Karşılık Giderleri Hesabına borç olarak kaydedileceği; şüpheli alacağın tahsiline bağlı olarak, tahmin olunan zararın kısmen ya da tamamen gerçekleşmemesi halinde, gerçekleşmeyen kısmın 644 Konusu Kalmayan Karşılıklar Hesabına alacak, 129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabına da borç kaydedileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca şüpheli ticari alacaklar, dava ve icra safhasında bulunan alacaklardan ve yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek küçük alacaklardan teşkil etmekte olup tahsili şüpheli hale gelmiş olan alacaklar için ihtiyaten karşılık ayrılabilir. Vadesinde tahsil edilemeyen şüpheli alacaklar, kanuni yollara hangi dönemde başvurulmuş ise o dönemde şüpheli hale geleceğinden, karşılığın da söz konusu dönemde ayrılması gerekmektedir. Alacağın tahsili veya tahsil edilemeyeceğinin kesinleşmesi durumunda ise 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabına alacak kaydedilmelidir.

Yapılan incelemede; Şirket tarafından önceki yıllardan itibaren 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında takip edilen 4.138.442,56 TL için karşılık ayrılmadığı görülmüştür.

Bu itibarla; 128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hesabında yer alan tutarlar için ilgili mevzuat gereği karşılık ayrılması, ilgili tutarların 129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı Hesabında izlenmesi ve şüpheli ticari alacaklarla ilgili yasal süreçlerin sonuna kadar işletilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabından bulguda belirtildiği üzere işlem yapıldığı anlaşılmıştır. Ancak uygulama 2023 yılı içinde yapıldığından 2022 yılı mali tablolarına bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 2: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

Şirkette çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmadığı görülmüştür.

1 sıra no.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nin ekinde yer alan "Tekdüzen

Hesap Çerçevesi, Hesap Planı ve Hesap Planı Açıklamaları” nda “372 Kıdem Tazminatı Karşılığı”;

“Bu hesapta, belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve bir yıl içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıkları izlenir.” şeklinde açıklanmıştır.

Aynı bölümde “472 Kıdem Tazminatı Karşılığı”;

“Belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılacak kıdem tazminatı karşılıkları bu hesap kaleminde gösterilir.” şeklinde açıklanmıştır.

Yine aynı Tebliğde muhasebenin temel kavramlarına yer verilmiştir. Bu kavramlardan dönemsellik kavramı gereğince; her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanabilmesi için gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi, ihtiyatlılık kavramına göre ise ileriki dönemlerde gerçekleşmesi beklenen giderler için karşılık ayrılması gerekmektedir.

Yukarıda yer verilen Tebliğ açıklamalarına göre, işçilere yapılacak kıdem tazminatı ödemelerinin ait olduğu dönemin gelir tablosunda gösterilerek faaliyet sonuçlarının sağlıklı bilgi üretmesini ve Şirketin ileriki dönemde gerçekleşmesi beklenen giderlerinin bilançoda gösterilmesini teminen, Şirket’te çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılarak 372 ve 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede, Şirket’te çalışan işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılarak söz konusu hesaplara alınmadığı, işçilere yapılan kıdem tazminatı ödemelerinin tamamının ödemenin yapıldığı yılda giderleştirildiği anlaşılmıştır. Bu durum bilançoda 372 ve 472 nolu hesaplar ile gelir tablosunda ilgili giderler kalemlerinin doğru bilgi sunmasına engel olmaktadır.

Açıklanan nedenler ve muhasebenin temel kavramlarından olan dönemsellik ve ihtiyatlılık kavramları gereğince, işçiler için kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılması ve bu tutarların ödeme zamanına göre 372 ve/veya 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı hesaplarında izlenmesini gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Basın Kimlik Kartına Sahip Olmayan Basın Mensuplarının Toplu Ulaşım Hizmetlerinden Ücretsiz Faydalandırılması

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Teftiş Kurulu Başkanlığınca TEKULAŞ tarafından verilen ücretsiz toplu taşıma kartlarıyla ilgili yapılan incelemede basın kimlik kartına sahip olmayan basın mensuplarının toplu ulaşım hizmetlerinden ücretsiz faydalandırıldığı tespit edilmiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde;

“ Genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme işlemleri tamamlanıncaya kadar, 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna tâbi kuruluşlar ve özel hukuk hükümlerine tâbi, kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşlar, kamu banka ve kuruluşları ile bunlara bağlı iş yerleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz.”

...

Belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, toplu taşıma hizmetlerinde öğrenci ve basın kimlik kartı sahiplerine indirim uygulamaya yetkilidirler.”

...

Cumhurbaşkanı birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir” denilmektedir.

Görüleceği üzere ilgili Kanun'da, belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmelerin, toplu taşıma hizmetlerinde öğrenci ve basın kimlik kartı sahiplerine indirim uygulamaya yetkili oldukları hüküm altına alınmıştır.

Buna göre Kanun maddesinde sayılanlar ile Cumhurbaşkanlığı kararnamelerindeki kişiler ücretsiz veya indirimli tarifeden yararlanabileceklerdir.

Diğer taraftan; Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı Teftiş Kurulunca Tekirdağ

Otopark Ulaşım Nak. İmar Plan İnş. Taah. San. ve Tic. AŞ. tarafından verilen ücretsiz toplu taşıma kartları konusunda hazırlanan 03.03.2022 tarihli inceleme raporunun “Sonuç” başlıklı bölümünde özetle;

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi Başkanlığının müfettişliğimize ibraz ettiği listelerdeki kişilerin soy isimleri esas alınarak yapılan sorgulama sonucunda toplam $66+61+10=137$ kişiden yalnızca $14+8+3=35$ 'inin basın kartı bilgisine tesadüf edildiği belirtilerek;

Yukarıda değinilen mevzuat hükümleri ve inceleme sonuçları dikkate alınarak, TEKULAŞ yetkili personeli tarafından yeniden hak sahipliği sorgulaması yapıldıktan sonra, basın kartı sahibi olmayan 102 kişiye sağlanan haksız menfaat uygulamasına son verilmesi, uygulamaya son verildiği tarih itibariyle ilgili kişilerin güncel biniş sayıları ve biniş tarihlerine isabet eden tam tarife ücretleri esas alınarak bu şekilde sağlanan haksız menfaatin;

4736 sayılı Kanunun birinci maddesinin birinci fıkrası ile Türk Borçlar Kanununun 77'nci maddesi bağlamında toplu taşıma hizmetinden haksız şekilde faydalanan kişilerden,

4736 sayılı Kanunun birinci maddesinin birinci fıkrası, Türk Borçlar Kanununun 49'uncu ve 396'ncı maddeleri kapsamında hukuka aykırı şekilde söz konusu kartları düzenleyen ve düzenlenmesi için talimat veren TEKULAŞ yetkili personelinden,

Kanuni faizi ile birlikte ve müşterek/müteselsil sorumluluk yoluyla tahsil edilmesinin uygun olacağı,

Sonuç ve kanaatine varılmıştır denilmektedir.

Şirketin 2022 yılı hesapları üzerinde yapılan denetimlerde (Kasım/2022); Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Teftiş Kurulu Başkanlığınca TEKULAŞ tarafından verilen ücretsiz toplu taşıma kartlarıyla ilgili düzenlenen İnceleme Raporunda yer alan basın kartı olmayan kişilere yönelik ücretsiz toplu taşıma kartları iptal edilmiş olmakla birlikte, toplu taşıma hizmetinden haksız şekilde faydalanan kişilerle ve söz konusu kartları düzenleyen ve düzenlenmesi için talimat veren TEKULAŞ yetkili personeli ile ilgili herhangi bir işlem yapılmamıştır.

Sonuç olarak; Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Teftiş Kurulu Başkanlığınca TEKULAŞ tarafından verilen ücretsiz toplu taşıma kartlarıyla ilgili düzenlenen İnceleme Raporunda yer alan, Şirket tarafından 4736 sayılı Kanun'da yer almayan kişilere ücretsiz toplu taşıma kartı verilmek suretiyle ücretsiz toplu taşıma hizmetinden haksız şekilde faydalanan

kişilerle ve söz konusu kartları düzenleyen ve düzenlenmesi için talimat veren TEKULAŞ yetkili personeli ile ilgili idari ve hukuki işlem yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Şirket Bütçesinin Hazırlanmaması

Şirket yönetim kurulu tarafından kabul edilerek uygulamaya konulan bütçesinin olmadığı görülmüştür.

Bütçe, gelecek faaliyet dönemi için şirketin amaçlarına, hedeflerine ve politikalarına dayalı olarak yönetim kurulu tarafından hazırlanan kapsamlı planların parasal ve sayısal olarak ifade edildiği rapordur.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun Yönetim Kurulunun görevleri ve yetkilerinin düzenlendiği 374'üncü maddesinde; *“Yönetim kurulu ve kendisine bırakılan alanda yönetim, kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkilidir.”* “Devredilemez görev ve yetkiler” başlıklı 375'inci maddesinde ise; *“(1) Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri şunlardır: (...) c) Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması.”* hükümlerine yer verilmiştir.

Şirket bütçeleri, kuruluşun içinde bulunduğu şartlara göre kârlılık ve verimlilik ilkeleri doğrultusunda en uygun seçenekleri finansal olarak planlayan, şirket çalışmalarını disipline eden, finansal hedeflere ne derecede ulaşıldığını gösteren ve oluşabilecek finansal risklerin yönetilmesini sağlayan önemli yönetim ve kontrol aracıdır. Şirketlerin finansal hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmak üzere 6102 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri gereği Yönetim Kurulu tarafından Şirket bütçesinin kabul edilerek uygulamaya konulmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Yapılan incelemede; Şirket tarafından 2022 yılı faaliyet dönemi için amaçlarına, hedeflerine ve politikalarına dayalı olarak herhangi bir bütçe hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, iyi bir mali yönetimin gereği olarak finansal planlama düzeninde öncelikle 6102 sayılı Kanun'un ilgili hükümlerine göre Yönetim Kurulu tarafından bütçenin hazırlanmasının sağlanması ve onaylanması, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması açısından faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Şirketin Mali Durumunun Sürdürülebilir Olmaması

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi şirketi olan Tekirdağ Otopark Ulaşım Nak. İmar Plan ve Taah. Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketinin (TEKULAŞ) hesap ve işlemlerinde yapılan incelemelerde; şirket zararının yıllar itibari ile sürekli arttığı; kamu idarelerine olan vergi, prim, vb. yükümlülüklerini zamanında yerine getiremediği tespit edilmiştir.

Büyükşehir belediyeleri 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesine göre; kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilmektedirler. Yine aynı maddeye göre; büyükşehir belediyeleri, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini belediye veya bağlı kuruluşlarının %50'sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilmektedirler. Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi anılan Kanun maddesi hükmü gereği toplu ulaşım hizmetlerinin işletme yetkisini TEKULAŞ'a devretmiştir. Şirketin faaliyet alanlarındaki en önemli kısım, toplu ulaşım hizmetleridir. Toplu ulaşım hizmetlerini işletme yetkisi Şirkette olup, şehir içi toplu taşıma hatlarının ücret tarifelerini belirleme yetkisi, Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Koordinasyon Merkezinde (UKOME) bulunmaktadır.

Şirket, toplu taşıma hizmetini yaparken; akaryakıt, personel, bakım-onarım ve amortisman giderlerine katlanmaktadır. Bu maliyet kalemlerinin karşılanması için gerekli olan gelir, belirlenen ücret tarifeleri ile karşılanmaktadır. Ancak ücret tarifeleri mevzuat gereği UKOME tarafından belirlenmektedir. Son dönemlerde akaryakıt, elektrik ve personel maliyetlerinde yüksek oranlı artışlar meydana gelmiş, vatandaşlara bu maliyetlerin tamamı yansıtılamamıştır. Taşıma maliyetlerinin öngörülenin çok üstünde artması, ancak ücret tarifelerinde artan oranda artış yapılamaması, Şirket mali durumunun sürekli kötüleşmesine neden olmaktadır.

Şirketin mali tabloları ile hesap ve işlemlerinde yapılan denetimlerde, dönem zararının 2020 yılında 42.063.065 TL, 2021 yılında 26.997.876 TL, 2022 yılında ise 78.608.779 TL olduğu görülmüştür. 2022 yılı gelir tablosuna göre brüt satış geliri 133.058.371,47 TL olurken, satışların maliyeti 213.527.188,22 TL ve brüt satış zararı 80.474.176,75 olarak gerçekleşmiştir. Şirketin nakit ihtiyacı sermaye tamamlama fonu ile karşılanmaktadır. Bu tutar 2022 yılında 61.003.249,54 TL ve 2023 yılında 110.427.681,10 TL olmuştur.

Şirketin mali durumu açısından sürdürülebilirliği bulunmamaktadır. Toplu ulaşım hizmetlerinde artan mali yükün hafifletilmesi adına 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları" başlıklı 7'nci maddesi 2'nci fıkrasına 22.12.2021 tarihinde ek cümle eklenmiş olup bu cümlede: "(Değişik cümle:22/12/2021-7349/9 md.) Büyükşehir belediyeleri, kendisinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle çalışan ve toplu taşıma hizmeti yürüten gerçek ve tüzel kişilere; nüfus, hattın uzunluğu ve hattı kullanan sayısı kriterlerini esas alarak tespit edeceği hatlardaki toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz veya indirimli olarak yararlananlara ilişkin gelir desteği ödemesi yapabilir.." denilmektedir. Kanun maddesine göre, büyükşehir belediyeleri, toplu taşıma hizmetinden ücretsiz ve indirimli yararlanan vatandaşlar için toplu taşıma hizmeti sunan gerçek veya tüzel kişilere gelir desteği sağlayabilecektir.

Bu kapsamda; Şirketin düzenli bir gelir desteği talebiyle Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi nezdinde girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>